

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 65 0 P 973796 25 Spp
Sarajevo, 17.04.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu za rješavanje spornog pravnog pitanja Općinskog suda u Tuzli od 25.09.2024. godine, na osnovu odredbe člana 61. Zakona o parničnom postupku¹ (dalje ZPP), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta,² na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 17.04.2025. godine donio je:

O D L U K U

Odbacuje se zahtjev Općinskog suda u Sarajevu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 65 0 P 973796 24 P od 28.02.2025. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Općinski sud u Sarajevu dostavio je ovom sudu dana 28.02.2025. godine, zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 65 0 P 973796 22 P, u pravnoj stvari tužiteljice A.H. iz S..., zastupana po Advokatskom društvu „Bučuk“ d.o.o. Sarajevo, protiv tuženih: 1. "Šipad-komerc inženjering" d.o.o. Sarajevo, 2. E.H. iz S..., zastupanog putem punomoćnice Tanje Hadžagić, advokata iz Sarajeva, te 3. E.S. iz S..., radi proglašenja izvršenja nedopuštenim.

U podnesenom zahtjevu traži se odlučivanje o spornim pravnim pitanjima koja glase:

1. Da li izvršenik može podnijeti tužbu kojom traži utvrđenje nedopuštenosti pravosnažnog i izvršnog rješenja o izvršenju?
2. Da li je dozvoljeno u parničnom postupku utvrđivati nedopuštenost pravosnažne i izvršne odluke donijete u izvršnom postupku od strane nadležnog suda?
3. Da li ukidanje ili preinačenje rješenja o izvršenju poslije provođenja rješenja o dosudi u Zemljišno knjižnom uredu može prouzrokovati brisanje upisanog prava vlasništva kupca iz izvršnog postupka?
4. Da li odluka Ustavnog suda BiH o privremenoj mjeri može suspendovati primjenu odredbe važećeg zakonske norme?
5. Da li tužiteljica ima pravni osnov za podnošenje navedene tužbe, te da li može biti aktivno legitimisan u ovom postupku,
6. Pitanje pasivne legitimacije trećetuženog, kao i nekretnine kao predmeta spora?

U obrazloženju zahtjeva prvostepeni sud je naveo da je drugotuženi podnio zahtjev za rješavanje spornih pravnih pitanja pod rednim brojem 1 do 4, a trećetuženi 5 i 6, da se tužiteljica protivi ovom prijedlogu smatrajući da nisu ispunjene zakonske pretpostavke za odlučivanje o

¹ Službene novine Federacije BiH br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15.

² Službeni glasnik BiH br. 66/12, 54/17, 60/17, 30/18 i 83/22.

istom jer predmetna pitanja nisu od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta jer se ova sporna pitanja odnose samo na ovaj postupak.

Prvostepeni sud u zahtjevu navodi kratak prikaz utvrđenog činjeničnog stanja u konkretnom predmetu iz kojeg kao i iz sadržaja spisa proizilazi slijedeće:

Tužiteljica je od strane izvršnog suda u predmetu 65 0 I 074870 07 I Zaključkom od 02.09.2021. godine, kao treće lice, u smislu odredbi člana 51., 52. i 53. Zakona o izvršnom postupku F BiH (dalje ZIP), upućena na parnicu radi utvrđenja nedopuštenim izvršenja po Rješenju o izvršenju broj 065-0-I-07-000657 od 05.04. 2007. godine (novi broj 65 0 I 074870 07 I) u dijelu kojim je određeno izvršenje na nepokretnostima upisanim u zemljišne knjige Općinskog suda u Sarajevu, zk uložak broj ... koje u naravi predstavljaju stan broj 22 na IV spratu površine 64,73 m².

U vrijeme određivanja izvršenja predmetni stan je u zemljišnim knjigama bio upisan kao vlasništvo prvotuženog-protivnika mjere osiguranja Šipad comerc doo, jer predmetna zgrada nije bila etažirana.

Tužiteljica je sa Šipad comerc doo zaključila Ugovor o prodaji stana u izgradnji od 11.12.2001. godine i Ugovor o prodaji broj OPU-IP 742/09 od 31.07.2009. godine, u cijelosti je isplatila kupoprodajnu cijenu i nalazi se u posjedu stana od 2007. godine. Tužiteljica se, nakon etažiranja zgrade i zaključenja Anexa ugovora 06.08.2021. godine, kao vlasnik stana u zemljišnim knjigama upisala 26.10.2021. godine.

Nakon upisa tužiteljice u zemljišnim knjigama izvršni sud dana 09.02.2022. godine donosi Rješenje kojim se mijenja Rješenje o izvršenju Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 I 074870 07 I (stari broj I-657/07) od 25.04.2007. godine, u vezi sa Rješenjem o promjeni predmeta i sredstva izvršenja Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 I 074870 07 I od 10.12.2015. godine, tako da se određuje provođenje rješenja o izvršenju prema novom izvršeniku A.H. kao novoj vlasnici nekretnine upisane u zk uložak broj 11054 KO SP Koševo.

Na osnovu rješenja o dosudi od 15.07.2021. godine koje je postalo pravosnažno dana 14.03.2022. godine kupac-trećetuženi je platio kupoprodajnu cijenu i uknjižio se kao novi vlasnik nekretnine dana 28.02.2023. godine, ali nekretnina nije predana u posjed obzirom da je Ustavni sud BiH odlukom broj Ap-2055/23 od 05.06. 2023. godine odložio izvršenje rješenja o dosudi i deložaciju tužiteljice do donošenja odluke po apelaciji.

Tužiteljica je predmetni parnični postupak pokrenula tužbom sa prijedlogom za određivanje mjere osiguranja dana 06.07.2022. godine.

Predmet tužbenog zahtjeva je utvrđenje nedopuštenosti izvršenja određenog Rješenjem o izvršenju Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 I 074870 07 I na nekretnini upisanoj u zk uložak broj ..., u naravi stan broj 22 na IV spratu površine 64,73 m², slijedom čega bi se izvršnom sudu naložilo da u odnosu na istu nekretninu obustavi izvršni postupak i ukine sve provedene radnje, te da se Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Sarajevu naloži da, po pravosnažnosti presude, izbriše vlasništvo E.S. na navedenoj nekretnini, te da tužiteljicu upiše kao vlasnicu iste sa 1/1 dijela.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 973796 23 Mo 2 od 06.06.2023. godine, koje je potvrđeno rješenjem Kantonalnog suda u Sarajevu 65 0 P 973796 23 Mož od 18.10.2023. godine, u ovom predmetu određena je mjera osiguranja kojom je odloženo izvršenje

određeno Rješenjem o promjeni predmeta i sredstva izvršenja Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 I 074870 07 I od 09.02.2021. godine, kao i sve izvršne radnje na nekretnini upisanoj u zk uložak zemljišne knjige Općinskog suda u Sarajevu broj ..., k.č. ..., do pravosnažnog okončanja parničnog postupka broj 65 0 P 973796 22 P ili dok sud ne donese drugačiju odluku. Ujedno je prvostepenim rješenjem trećetuženom-protivniku mjere osiguranja zabranjeno da proda, založi, koristi ili na bilo koji drugi način raspolaže ili optereti nekretninu koja je naprijed navedena do pravosnažnog okončanja parničnog postupka broj 65 0 P 973796 22 P ili dok sud ne donese drugačiju odluku.

U obrazloženju rješenja o određivanju mjere osiguranja prvostepeni i drugostepeni sud navode da se predmetni izvršni postupak se, vodi po prijedlogu tražitelja izvršenja E.H. protiv izvršenika "Šipad-komerc inženjering" d.o.o. Sarajevo, prvo i drugotuženog u ovom parničnom postupku, a temeljem izvršne isprave, da tužiteljica nije ni u kakvom materijalnopravnom odnosu sa tražiteljem izvršenja odnosno nije njegov dužnik iz kojih razloga je tužiteljica treće lice u odnosu na predmetni izvršni postupak jer je takav status imala u vrijeme donošenja Rješenja o promjeni predmeta i sredstva izvršenja 10.12.2015. godine kada je izvršenjem obuhvaćena nekretnina za koju predlagateljica tvrdi da je njena imovina, a ne imovina izvršenika.

Prema shvatanju sudova status trećeg lica tužiteljica je imala i u vrijeme upućivanja na parnicu Zaključkom izvršnog suda od 02.09.2021. godine, pa sud drži da je predlagateljica status trećeg lica (kako ga ZIP propisuje u članu 51. stav 1. ZIP-a) zadržala i u vrijeme podnošenja predmetne izlučne tužbe sa mjerom osiguranja usmjerenom na odlaganje izvršnog postupka 06.07.2022. godine i da je time aktivno legitimisana za vođenje istog, a suprotno navodima drugotuženog. Tačna je činjenica da je tužiteljica rješenjem izvršnog suda od 09.02.2022. godine određena za novog izvršenika po članu 72. stav 3. ZIP-a, ali da se radi o promjeni stranke ex lege-po samom Zakonu o izvršnom postupku, što nije dovelo u pitanje da tužiteljica nije dužnik tražitelja izvršenja kao vjerovnika. Dakle, materijalnopravni odnos vjerovnika i dužnika ostao je nepromijenjen, a do promjene stranke u izvršnom postupku je došlo kako bi se izvršni postupak mogao dalje voditi uvažavanjem činjenice da se tužiteljica dana 26.10.2021. godine uknjižila kao nova vlasnica nekretnine koja je predmet izvršenja. Sama promjena vlasništva i sticanje ex lege svojstva izvršenika tužiteljici ne oduzimaju zakonsku mogućnost da i dalje tvrdi da je izvršenje nedopušteno jer je istim obuhvaćena imovina na kojoj ima pravo koje sprječava izvršenje. O takvom tvrđenju predlagateljice nije mogao odlučivati izvršni sud nakon što je istu uputio na parnicu po članu 53. ZIP-a, tako da ista prema ocjeni ovog suda ima aktivnu legitimaciju i njena mjera je dopuštena.

Izlažući vlastito tumačenje u vezi spornih pravnih pitanja Općinski sud u Sarajevu je samo citirao obrazloženje Kantonalnog suda u Sarajevu 65 0 P 973796 23 Mož od 18.10.2023. godine navodeći da su tumačenja spornih pravnih pitanja data od drugo i trećetuženog suprotna shvatanju prvostepenog i drugostepenog suda izraženog u navedenim odlukama.

Prvostepeni sud nije naveo jasne razloge zbog čega se obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja već se poziva navode drugotuženog iz zahtjeva za rješavanje spornog pravnog pitanja u kome se ističe da je Općinski sud u Sarajevu donio rješenje broj 65 0 P 1104050 24 Mo od 16.12.2024. godine kojim je određena mjera osiguranja i odložen postupak izvršenja u predmetu 65 0 I 074870 07 I, da je 30 stanova upisano kao vlasništvo prvotuženog Šipad comerc doo pa će pred ovim sudom biti podnijeto više identičnih tužbi i zahtjeva za donošenje mjere osiguranja, kao i da su u predmetima broj 65 0 P 890198 21 P i 65 0 P 775104 19 P donesene prvostepene presude u pogledu proglašenja izvršenja nedopuštenim i utvrđenja prava vlasništva, zbog čega drugotuženi smatra su navedena pitanja od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta.

U predmetima broj 65 0 P 890198 21 P i 65 0 P 775104 19 P u kojima su donesene prvostepene presude u pogledu proglašenja izvršenja nedopuštenim i utvrđenja prava vlasništva, kao i u predmetu broj 65 0 P 1104050 24 Mo u kojem je određena mjera osiguranja i odložen postupak izvršenja u predmetu 65 0 I 074870 07 I, ne radi se o istom činjeničnom stanju kao u ovom predmetu obzirom da se jedino u ovom predmetu treće lice- tužiteljica u toku izvršnog postupka upisala kao vlasnik predmetne nekretnine zbog čega je doneseno rješenje od 09.02.2022. godine kojim se ista određuje kao izvršenik i jedino je u ovom predmetu Ustavni sud BiH u predmetu broj Ap-2055/23 od 05.6.2023. godine donio privremenu mjeru kojom je odložio provođenje izvršenja i deložaciju tužiteljice do donošenja odluke o apelaciji.

Odredbom člana 61.a stav 1. ZPP je propisano:

„Ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja“.

Prema odredbi člana 61.b ZPP zahtjev iz člana 61.a stav 1. ovog Zakona treba da sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, pri čemu će sud uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

Prema citiranim zakonskim odredbama, da bi Vrhovni sud Federacije BiH zauzeo stav o spornom pravnom pitanju, potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke, između ostalog, i da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta.

U konkretnom to nije slučaj jer iz sadržaja spisa i zahtjeva za rješavanje spornog pravnog pitanja proizilazi da se radi samo o jednom predmetu sa naprijed opisanim činjeničnim stanjem, pa nije ispunjen uslov iz člana 61.a stav 1. ZPP i ne radi se o pitanju koje je sporno u većem broju predmeta.

Pored navedenog, s obzirom da prvostepeni sud nije dao sopstveno tumačenje spornih pravnih pitanja niti je naveo jasne razloge zbog kojih se obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, kao i da su nižestepeni sudovi, odlučujući o mjeri osiguranja, donijeli odluke u kojima su izrazili svoj stav o većini postavljenih pitanja, nisu ispunjeni uslovi za rješavanje spornog pravnog pitanja zbog čega je Građansko odjeljenje ovog suda primjenom odredbi člana 61.c ZPP odbacilo zahtjev Općinskog suda u Sarajevu.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Radenko Blagojević, s.r.